

LESNÍ KLUB HOUBIČKA

Vzdělávací koncepce – V přírodě plesají nám srdíčka

Sídlo: Drahotín 64, 345 22, Poběžovice, IČ: 19939574, tel. 731 972 583, e-mail: lkhoubicka@seznam.cz

VZDĚLÁVACÍ KONCEPCE
LESNÍ KLUB HOUBIČKA
„v přírodě plesají nám srdíčka“

OBSAH

1. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA	4
2. POSLÁNÍ, VIZE, INSPIRACE	4
3. VĚCNÉ PODMÍNKY – ZÁZEMÍ A VYBAVENÍ	5
3.1. ŽIVOTOSPRÁVA	5
3.2. PSYCHOSOCIÁLNÍ PODMÍNKY	6
3.3. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ	8
3.4. ŘÍZENÍ LESNÍHO KLUBU	11
3.5. SPOLUÚČAST RODIČŮ	11
4. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD DVOU DO TŘÍ LET	12
5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	12
5.1. ZAMĚŘENÍ LK	12
5.2. METODY A FORMY VZDĚLÁVÁNÍ	13
5.3. VZDĚLÁVACÍ OBSAH	13
6. INTEGROVANÉ BLOKY	14
7. EVALUAČNÍ SYSTÉM	18
7.1. EVALUACE DĚTÍ	18
7.2. EVALUACE PRŮVODCŮ	19
7.3. EVALUACE PROGRAMU A KLUBU	19

1. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA

Provozovatel: Lesní klub Houbička, z. s., IČ: 199 395 74, Drahotín 64, 345 22 Poběžovice

Adresa provozovny: pozemek parcelní číslo 1375, Drahotín, 345 22 Poběžovice

Webové stránky: www.lkhoubicka.cz

Předsedkyně spolku: Dominika Adamcová, tel.: 605 385 347, e-mail: lkhoubicka@seznam.cz

Průvodkyně:

Dominika Adamcová, hlavní průvodce a koordinátorka, Kristýna Vostracká – průvodce.

Dobrovolníci: Michaela Kožnarová, Denisa Ďurišová.

Kapacita Lesního klubu (dále LK): 2 průvodci na skupinu 16 dětí na den

Provozní doba: Lesní klub Houbička funguje 5 dní v týdnu pondělí-pátek (8:00-16:00).

Lokalita klubu: Lesní klub Houbička se nachází v okrajové oblasti obce Drahotín na soukromém pozemku uprostřed luk, v bezprostřední blízkosti lesa. Pozemek je zatravněný se vzrostlými listnatými stromy. Uprostřed pozemku je pole s bramborami. Kraj pozemku je ohraničený chatkou, garáží, plotem z lísek.

Charakter a specifika LK: Na pozemku je k dispozici vytápěná 6 m mongolská jurta, šatna, pergola, separační toalety s umývárnou, přírodní prolézačky, pískoviště, venkovní kuchyňka, zahrádka. Každý den je do zázemí přivezena čerstvá pitná voda.

Dostupnost: S přihlédnutím na roční období je dostupnost LK Houbička bezbariérová. Lze přijít pěšky či přijet autem.

2. POSLÁNÍ, VIZE, INSPIRACE

Společně tvořit bezpečné místo, kde jsou děti samy sebou. Mohou svobodně jednat a prožívat vše, co potřebují v souladu se svým individuálním vývojem. Všichni členové Houbičky – děti, průvodkyně, rodiče – jsou spolutvůrci tohoto bezpečného prostoru.

Inspirují nás ostatní fungující lesní kluby a lesní školky, přírodní, waldorfská pedagogika, z níž si bereme inspiraci především pro práci s rytmem roku a rituály.

Historie LK: Lesní klub Houbička, z. s. (zřizovatel a provozovatel LK) je spolek, který vznikl v prosinci 2023 ze společného nápadu naší rodiny a kamarádek. Společně jsme se scházeli a mluvili o možnosti výchovy dětí v přírodě a v souladu s ní, až jsme se rozhodli založit spolek a dát dětem možnost vyrůstat, hrát si a učit se v přírodě. Pořídili jsme mongolskou jurtu, vybavení a vytvořili zázemí.

3. VĚCNÉ PODMÍNKY – ZÁZEMÍ A VYBAVENÍ

Jurta

Před jurtou se nachází vstupní šatna pro převlékání. Jurta slouží pro odpočinek, v případě nepříznivého počasí jako místo, kde je sucho a teplo. V jurtě se nachází stoly a židle, skříně a police k uložení knih a materiálů k výuce. Několik dřevěných her a skládaček, hudební nástroje. Dále postýlky k odpočinku, boxy pro náhradní oblečení dětí.

Zahrada

Pozemek je o rozloze 7390 m², terén plochy je zatravněný se vzrostlými listnatými stromy, lískami a bezi. Uprostřed se nachází pole, kde majitel pozemku pěstuje brambory. Zahrada nabízí spoustu herních zákoutí, vznikajících postupně, vlastní iniciativou dětí, průvodkyň a rodičů (například venkovní kuchyňka, lezení mezi stromy, hmyzí hotely). Kromě herních zákoutí můžete na zahradě najít záhonky se zeleninou, které v průběhu roku průvodkyně využívají pro vzdělávací činnost.

Okolí

Zázemí LK je usazeno mezi loukami, v bezprostřední blízkosti lesa. Známé stezky a lesní cesty nás dovedou do Hory Svatého Václava, do Šidlákovy, ke Slatinnému potoku. Okolí nabízí nepřebernou škálu ve výběru terénu od jednoduchých polních a lesních cest, přes rozlehlou louku, až po menší skály.

3.1. ŽIVOTOSPRÁVA

Děti mají denně dostatek pohybu, jenž rozvíjí jejich fyzickou zdatnost. Proměnlivost přírody a počasí přirozeně zvyšuje jejich odolnost a imunitu. Většinu dne děti tráví venku na čerstvém vzduchu.

Stravování

Stravování se skládá z dopolední svačiny, oběda a odpolední svačiny. Dopolední svačina probíhá zpravidla mimo zázemí v terénu (lese).

Dopolední si děti přinášejí z domova, odpolední svačina je připravována průvodci v domácím prostředí. Je vytvářena vždy v den, kdy bude spotřebována a do zázemí dovážena v transportním obalu, v případě potřeby v přenosném chladícím boxe. V rámci vzdělávacího programu je několikrát zařazena příprava svačiny dětmi (pečení jablek, bramboráky a další). Oběd je dovážěn a následně dětem podán pověřenou průvodkyní. Průvodkyně dbají na vytváření a dodržování hygienických a stravovacích návyků dětí. Pokud je vaření oběda součástí vzdělávacího programu dne, je oběd za dodržování hygienických podmínek připravován v zázemí LK nebo na ohni pod dohledem a vedením průvodkyň.

Děti mají celý den k dispozici pitnou vodu. Láhve s pitím, v chladném počasí termosky s čajem, si děti přinášejí z domova. Průvodkyně po celý den dohlíží na pitný režim dětí, vedou děti k pití, v případě potřeby je dítěti doplněna do láhve voda, v chladném počasí teplý čaj do termosky.

Odpočinek

Po obědě jsou děti vedeny k odpočinku. Každé dítě má v jurtě svoji postýlku, kde po obědě odpočívá. Žádné dítě není nucené spát, průvodkyně respektují individuální potřeby odpočinku. Nejstarší děti se při odpočinku věnují poslechu četby, klidovým aktivitám a předškolní přípravě. Učí se ohleduplnosti k mladším dětem.

3.2. PSYCHOSOCIÁLNÍ PODMÍNKY

Všechny průvodkyně vytvářejí dětem takové prostředí, ve kterém se cítí bezpečně a spokojeně. Průvodkyně respektují potřeby dětí, reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování. Všechny děti v našem klubu mají stejná práva i povinnosti. Nikdo není znevýhodňován či naopak. Volnost a osobní svoboda dětí je respektována do určité míry, v klubu máme nastaveny pevné hranice, které vyplývají z pravidel LK. Tato pravidla se vytváří společně s dětmi a každé dítě se je při příchodu do LK učí v rámci denního programu. Průvodkyně vedou děti k aktivní spoluúčasti a samostatnému rozhodování při všech činnostech. Snaží se o nenásilnou komunikaci s dítětem, která mu je příjemná a přispívá k navození přátelských vztahů a vzájemné důvěře. Po celý den převažuje kladné hodnocení dítěte, podporujeme děti nebát se samostatně pracovat a hlavně, důvěřovat si. Dále u dětí rozvíjíme citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, podporu a pomoc. Děti jsou seznamovány s určitými pravidly chování ve skupině tak, aby se utvořil kolektiv, ve kterém bude všem dětem dobře. Průvodkyně se dostatečně věnují vztahům v kolektivu a nenásilnou formou dbají na prevenci šikany a jiných patologických jevů u dětí. Nově přicházejícím dětem nabízíme adaptační režim (s ohledem na potřeby dítěte může rodič trávit půl či celý den v klubu s dítětem při programu, a to po dobu max. jeden měsíc). Všechny děti jsou přiměřeně zatěžovány, vždy s ohledem na jejich možnosti. Každodenní pobyt dětí v přírodě ve věkově smíšeném kolektivu je garantem zdravého utváření osobnosti dětí. Příroda dnes a denně dotuje děti smysluplnými impulsy. Děti mohou pracovat s různými přírodními materiály, které podněcují jejich tvořivost. Děti se učí přirozeným zákonitostem a souvislostem, které v nich rozvíjí pocit zodpovědnosti a sounáležitosti se vším živým kolem sebe.

Způsob fungování LK

Fungujeme komunitně s rodiči a přáteli. Společný přístup přináší dětem pocit, že LK je přirozeně integrovaná do života rodiny a celého společenství. Rodiče se účastní a podílejí na chodu LK Houbička díky:

- společným přípravám slavností
- účastí na slavnostech
- komunikaci průvodkyň s rodiči

Pro LK Houbička jsou důležité následující hodnoty, které jsou součástí výchovně-vzdělávacího programu. Průvodkyně vědomě předávají tyto hodnoty tím, že je žijí a praktikují v denním rytmu:

Láska

Láska ke všemu živému, láska k přírodě, láska sama k sobě i láska k druhým. Všichni v kolektivu (děti + průvodkyně) jsou kamarádi, tak se i oslovujeme. Děti si s průvodkyněmi tykají, a když si nemohou vzpomenout na jejich jméno, oslovují je „teta“. Díky malému počtu dětí se může průvodkyně věnovat tomu dítěti, které to zrovna potřebuje a díky rodinné atmosféře v komunitě dát dítěti lásku, když ji zrovna potřebuje v podobě objetí, pohlázení, pofoukání bolístky, utření slz od pláče a podobně.

Pravdivost

Průvodkyně jednají pravdivě, dětem říkají pravdu a vyhýbají se ironii, které děti zatím nerozumí. Když vidím, že se někomu děje bezpráví, nahlédnu do situace, chci znát pravdu a pomůžu dětem nalézt spravedlivé řešení. Průvodkyně vedou děti k pravdě, a i když může být nepříjemná, je vždy nejlepším řešením. Průvodkyně používají příběhy a ukázky ze života, aby dětem ukázaly, jak je pravda důležitá. Denní činnosti (příprava oběda, topení, sekání dřeva, úklid) provádějí průvodkyně v součinnosti s dětmi, čímž je učí potřebě postarat se o domácnost, ukazují kladný vztah k práci jako takové. Např. když uklízím, dělám to proto, aby bylo čisto a děti i průvodkyně se v zázemí cítily dobře, dělám tuto činnost s radostí a se záměrem čistoty.

Bezpečí

Všichni členové LK vytvářejí bezpečné prostředí pro děti a ostatní v klubu. Díky pravidlům, které vždy na začátku školního roku s dětmi opakujeme, mají děti pevné hranice, o které se mohou opřít. Pravidla jsou následující:

- jsem na dohled a na doslech, hlídám si svého průvodce
- klacek v lese mám dlouhý jako moje ruka, pokud si vyberu delší – hlídám si oba konce klacku a pokud někoho omylem udeřím – klacek bude zkrácen na délku ruky
- „To se mi nelíbí“ - pokud toto uslyším od kamaráda, zastavím své jednání
- při cestě lesem čekáme na domluvených místech
- bez dovolení průvodce nejíme nic, nalezeného v lese
- na stromy lezu po domluvě s průvodcem

- v lese se chováme s respektem a vědomím toho, že je domovem zvířat, stromů a rostlin
- uklízím po sobě pomůcky a hračky na své místo
- batůžek a své oblečení mám vždy na háčku s mou fotkou
- odpadky v zázemí vyhazuji do tříděných košů, v lese do tašky na odpadky
- do jurty se přezouváme a neběháme v ní
- všechny věci mají své místo, po použití je uklízíme. Nenecháváme na zahradě ležet pilu, hrábě
- s náradím děti pracují vždy pod dohledem průvodce
- u ohně neběháme, chodíme k němu vždy čelem, nešťouráme do něj a nevytahujeme z něj žhavé klacky

Svoboda

Děti se často svobodně rozhodují, např. na jakém místě si dáme svačinu, které místo bude cílem výpravy, jakou budeme číst knížku. Při vícero řešeních učíme děti hlasovat, počítat hlasy a tím rovnou rozvíjíme i předmatematické kompetence. Učíme děti, že i svoboda má své hranice (viz pravidla) a že je třeba brát ohled na svobodu druhých. Také učíme děti pochopit svobodu přírody a živých organismů v ní, např. můžeme pozorovat ploštici v lese, ale poté je třeba ji pustit zpět do volné přírody.

Odpovědnost

Děti již od prvního dne v klubu vedeme k odpovědnosti za své činy, své věci a své bytí. Vše, co ve společenství (klub, příroda) uděláme, nese následky. Pomocí rozebírání denních situací ukazujeme propojenost svobody a odpovědnosti každého z nás.

Přátelství

Průvodkyně jdou příkladem v přátelském přístupu v komunitě. I když mi kamarád před chvílí nedopatřením ublížil, je dobré mu odpustit a jít dál, být zase kamarády. Učíme děti se vcítit do druhých, být jim nápomocný v těžké chvíli, pomoci, když je to třeba, omluvit se, když je třeba. Oslovování dětí „kamarádi“ umocňuje tuto hodnotu a děti se opravdu stávají kamarády průvodkyň. Průvodkyně respektují děti a tak i děti respektují průvodkyně. Pokud průvodkyně vycítí absenci respektu od dětí, je třeba situaci řešit např. promluvou s dětmi na ranním kruhu nebo v jinou vhodnou chvíli.

3.3. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Děti jsou do LK přijímány buď v rámci zápisu, nebo v průběhu školního roku až do naplnění kapacity. Děti jsou do LK přijímány na základě návštěvy a pohovoru mezi rodinou a koordinátorkou (případně dalším průvodcem). Většinou proběhne návštěva LK a zkušební den. Zkušební den je možnost pro rodiče a nově příchozí dítě si vyzkoušet běh a režim klubu. Při zkušebním dni může být rodič/rodiče s dítětem přítomni celému programu LK. Po vzájemné domluvě mezi koordinátorkou a rodiči vyplní rodič „Smlouvu o docházce“ a

„Evidenční list“. Kapacita je max. 16 dětí ve skupině na den, skupina je věkově smíšená. Termín zápisu vypisuje po dohodě koordinátorka LK.

Rytmus roku

Rytmus roku vychází přirozeně z dění a koloběhu v přírodě. Ve vzdělávací koncepci Lesního klubu Houbička navazujeme na lidové tradice spojené s děním a koloběhem přírody. Též začleňujeme tematické celky vycházející z environmentální výchovy. Každý měsíc děti prožijí tematicky sestavený celek z her, písniček, říkadel, pohybových aktivit, výtvarného tvoření, řemesel, výprav a aktivit zaměřených na poznání.

Rytmus měsíce

Pedagogický program vychází z rytmu roku a jeho měsíčních celků (integrované bloky). Každý měsíc dochází k proměnám přírody, které inspirují tematický program v Houbičce. Dění v přírodě reflektujeme skrze slavnosti, výlety a setkání.

Režim dne

7:45 - 8:15	Příchod dětí, hry a činnosti dle vlastní volby, spolupráce s průvodkyní, volná hra
8:45 - 9:15	Ranní kruh, píseň měsíce, pohyb
9:15 - 9:30	Hygiena, dopolední svačina
9:30 - 11:15	Výprava do lesa, svačina, řízená i volná činnost v lese, návrat do zázemí
11:30 - 12:15	Hygiena, říkanky, oběd
12:15 – 14:30	Odpočinek
13:30 – 14:30	Řízená činnost pro starší děti. Účast není povinná. Mohou tento čas využít k volné hře.
14:30 – 15:00	Probuzení, hygiena, svačina
15:00 - 16:00	Odpolední program (výtvarný, hudební, pohybový), volná hra, vyzvedávání dětí

Naše činnosti:

- **Cílená nabídka průvodce:** dětem jsou nabízeny hry, básničky, pohybová říkadla, písničky, hra na hudební nástroje, tvořivé aktivity, práce na zahradě, práce s knihami a didaktickými pomůckami, četba atd., které se většinou odehrávají v zahradě LK. Do těchto aktivit nejsou děti programově nuceny a je respektována jejich potřeba volné hry. Některé aktivity jsou jim nabízeny formou „nástrah“ - tzn. nastražím didaktickou pomůcku a je na dětech, zda tuto nabídku využijí.
- **Volná hra dětí:** je nedílnou součástí přirozeného rozvoje osobnosti u dětí předškolního věku. Děti u ní mají možnost rozvíjet většinu cílových kompetencí. Pro volnou hru v LK Houbička je vymezen čas před ranním kruhem, na výpravě v lese či odpoledne po odpočinku.
- **Environmentální výchova:** průvodci dětem nabízejí aktivity, jež mají pomoci v chápání přírodních dějů, poznávání přírody a přirozené provázanosti dění. V Houbičce se převážně odehrává během pobytu dětí v lese nebo při tematicky zaměřených programech, v rámci výletního dne.
- **Předškolní příprava:** v Houbičce probíhá jak v rámci dopoledního programu, tak v odpolední fázi, kdy se u předškolních dětí průvodci soustředí, mj. na základě pracovních listů o dosažení školní zralosti. Předškolní výchova obsahuje grafomotorická cvičení pro rozvoj jemné motoriky, předmatematickou výchovu pro uchopení základní matematické představivosti, základní znalost abecedy a číslic, znalost barev a rozvoj logického myšlení. Každý měsíc pracují děti na domluveném projektu. Část předškolní přípravy spočívá také v účasti na pravidelných výletech, kterými se rozvíjejí kompetence činnostní a občanské.
- **Mimo-klubové aktivity:** děti v Houbičce nejsou fixovány pouze na prostředí a bezprostřední okolí. Jsou to například návštěvy knihovny, muzea, dílny, farem a jiných vzdělávacích zařízení. Často navštěvujeme sousedy v obci, kteří mají domácí zvířata.
- **Tvořivé prostředí:** součástí vzdělávací nabídky je i tvořivé prostředí jako pískoviště, blátivá kuchyňka, dřevěné didaktické hračky, hudební nástroje a materiály pro tvoření v zázemí chaty/jurty.
- **Zaměření na sebeobsluhu:** každodenní pobyt venku si klade vyšší nároky na samostatnost a sebeobsluhu dětí. Tyto kvality se také snažíme u dětí cíleně rozvíjet.
- **Slavnosti:** jsou důležitým specifikem našeho LK. Slavnosti jsou součástí čtvrtletního programu. Jsou také motivačním prvkem každodenních aktivit dětí, zdrojem radosti a sounáležitosti při společných setkáních rodičů, dětí a týmu Houbičky.

3.4. ŘÍZENÍ LESNÍHO KLUBU

Vedením LK je pověřena předsedkyně spolku a koordinační činností LK je pověřena koordinátorka. Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny skrze pracovní náplně.

Vnitřní informační systém – mezi zaměstnanci:

- + Pravidelné pedagogické schůzky týmu – 1x za 14 dní
- + Roční schůze týmu – na konci školního roku
- + Členská schůze - min. 1x ročně
- + E-mailová komunikace – dle potřeby
- + Individuální konzultace v týmu – dle potřeby

Vnější informační systém – komunikace s rodiči:

- + Nástěnka v zázemí klubu
- + Komunikace a informovanost rodičů ve společném chatu přes Whats up.
- + Společné setkání s rodiči – rodičovské schůzky
- + Členská schůze spolku – min. 1krát do roka
- + Individuální konzultace – kdykoliv je třeba
- + Webové stránky, Facebookový profil Houbička, Facebooková skupina, Whats up skupina
- + Slavnosti, brigády

3.5. SPOLUÚČAST RODIČŮ

Chod LK Houbička by se neobešel bez spolupráce s rodiči dětí. Dobré vztahy mezi průvodci a rodiči dětí jsou vystavěny na základě společné spolupráce a možnosti společných prožitků. Rodiče dětí se mohou podílet (spolupráce na brigádách a programu, materiální výpomoc, dotace, příprava slavnosti, narozeniny dětí, organizace spoujízdy atd.) Rodiče dětí jsou pravidelně informováni o dění v klubu (Whats up skupina), informacemi vyvěšenými na webu nebo Facebooku a setkáváním s průvodci.

Rodič má právo projevit jakékoliv připomínky k chodu LK, má právo svými náměty a nápady přispívat k obohacení výchovného programu. Rodiče dětí se mohou informovat o cílech, zaměření, formách a obsahu vzdělávání.

Rodičovská schůzka: Program setkání koncipuje koordinátorka a průvodci LK Houbička. Rodiče jsou povinni se pravidelných setkání účastnit. Rodičovská schůzka se odehrává přibližně 1x za pololetí nebo dle potřeby.

Slavnosti: ke vzájemné přátelské interakci napomáhá i pravidelné pořádání Podzimní, Svatomartinské, Adventní, Jarní a Svatojánské slavnosti.

4. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD DVOU DO TŘÍ LET

LK Houbička navštěvují děti zpravidla od tří let. dětí je poskládaný tak, aby se vhodně poskládala heterogenní skupina. Uvědomujeme si, že vzdělávání dětí dvouletých má svá specifika, související s dosahovanou úrovní ve všech oblastech vývoje dítěte. Podpora sociálních zkušeností, potřeba silnější vazby na dospělou osobu je zajišťována průvodkyní se zkušenostmi v péči o děti mladší tří let. Důraz je kladen na vytváření prostoru pro učení se nápodobou, situačním učením, vlastním prožitkem a především hrou. Samozřejmostí je časté opakování činností a pravidelné rituály. Naší prioritou v péči o děti před dosažením tří let je citlivé přizpůsobování organizace chodu, střídání nabídky činností, trénování návyků a praktických dovedností, ponechávání co největšího prostoru pro volné hry a pohybové aktivity.

5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

5.1. ZAMĚŘENÍ LK

LK Houbička se ve svém pedagogickém pojetí inspiroje konceptem lesních mateřských škol, kde děti tráví většinu času venku v přírodě za každého počasí. Příroda se svojí proměnlivostí se stává nevyčerpatelným zdrojem vzdělávací nabídky, stejně tak situace vzniklé při pobytu v ní. Tato přírodní vzdělávací nabídka rozvíjí děti v jejich celistvosti. Ve srovnání s jinými mateřskými školami je pro lesní školky typické neobklopovat děti klasickými hračkami a přebytečným materiálem. Děti mají k dispozici pracovní náčiní jako například motyčky, kyblíky a jiné zahradní nářadí. Nejčastěji ke svým hrám využívají materiál, který jim nabízí sama příroda – klacíky, listy, členitost terénu, potůček, stromy, přírodniny apod. Tím jsou děti odkázány mnohem více sami na sebe a na vlastní schopnost tvořit, schopnost imaginace, sociální dovednosti a samostatnost. Tyto dovednosti se v takovém prostředí rozvíjejí mnohem snadněji. Dítě má možnost bádát a vytvářet si vlastní prostředky k bádání.

Zaměřujeme se na soužití s okolní přírodou. Vytváříme přátelský a kolegiální kolektiv jak mezi dětmi navzájem, tak i mezi průvodci a dětmi. Vnímáme jako důležité předat dětem v raném věku morální hodnoty a hranice, v nichž se mohou bezpečně pohybovat a rozvíjet v souladu s vlastními potřebami a zájmem. Dbáme tak na rozvoj individuálních vloh dětí, stejně tak jako na sociální rozvoj a ohleduplnost k druhým. K tomu nám slouží pravidla, která si s dětmi společně na začátku školního roku stanovujeme.

Průvodkyně provádí děti denním programem pomocí rituálů, jako je zvoneček a svolávací píseň při ranním kruhu, společné přání před jídlem, shrnutí dopoledne před obědem, přivítání a rozloučení se, odpočinek při písničkách a četbě.

Environmentální výchova je nedílnou součástí našeho programu. Při každodenní práci s dětmi se vytváří vhodné prostředí pro rozvoj jejich ekologického citění. Učíme děti v běžném životě přistupovat k přírodě s láskou a podle toho se také chovat. Je podstatné

děti takovému chování učit, jelikož jsou součástí planety Země a celého vesmíru a svým jednáním tady a teď ovlivňují budoucnost. Při denních činnostech a připravených programech upozorňujeme na zázraky přírody, učíme děti je vidět, uvědomovat si a oceňovat.

Hlavní cíle environmentální a ekologické výchovy:

- Vedení dětí k lásce k přírodě
- Poznávání přírody a jejích zákonitostí
- Pozitivní vztah k zvířatům a rostlinám
- Ochrana přírody
- Budování pozitivního a odpovědného vztahu a péče o místo, kde děti žijí

5.2. METODY A FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

Intuitivní a situační pedagogika – V přírodě je každý den nepřeborné množství podnětů a podmínek k situační pedagogice, která je součástí našeho vzdělávacího programu. Průvodkyně naslouchají potřebám dětí v dané situaci a využívají potenciálu lesa k činnosti. Přirozenou dětskou intuici průvodkyně nepotlačují a díky svobodě a volnosti, kterou děti v LK mají, ji dále rozvíjejí třeba pomocí intuitivních her.

Individuální a vstřícný přístup – Průvodkyně k dětem přistupují jako k sobě rovným. Nejsou trestány ani odměňovány za své činy. Díky respektujícímu přístupu pomáháme dětem ke zdravé sebeúctě a vytváření zdravých hodnot. Díky malému počtu dětí je možné dát každému dítěti dostatek pozornosti tak, aby se mohlo ve skupině zdravě vyvíjet.

Pohoda a vyrovnanost průvodců – Vzhledem k citlivosti dětí na neverbální komunikaci, je potřeba, aby se průvodce cítil co nejvíce vyrovnaně a v osobní pohodě. Díky tomu se může plně nacítit na skupinu a věnovat se dětem a programu. Součástí vzdělávání průvodkyň je osobní rozvoj, potřebou je chuť se rozvíjet.

Smysluplná činnost – V rámci programu LK se vždy věnujeme smysluplným činnostem, kterým děti snadno porozumějí a mohou se přidat. Součástí vzdělávacího programu jsou běžné denní činnosti, jako je zametání, hrabání listí, práce na zahradě, příprava dřeva na zimu, atd. Průvodci dělají tyto činnosti s láskou a vědomě.

Rituály a značky místo příkazů – Namísto příkazů jsou do denního programu zahrnuty denní rituály, značky a pravidla, které v dětech vyvolávají pocit bezpečí a napovídají, co je třeba udělat.

5.3. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Vzdělávací obsah se odvíjí od přirozeného plynutí kalendářního roku. Nekonečným zdrojem je bytí tady a teď a citlivé reagování na vzdělávací potřeby kolektivu průvodců a dětí. V integrovaných blocích na každý měsíc školního roku jsou zahrnuta obecná

témata, z kterých se vychází při tvorbě každoročně obměňovaného tematického plánu na celý školní rok. Tematický plán vytváří celý tým. Vzdelávací obsah je vypracován na základě Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání.

Vzdělávací okruhy:

- motorika, grafomotorika, kresba (např. poznávání hmatem, kreslení postavy, návyky při kreslení držení tužky, postavení ruky, uvolnění ruky, tlak na podložku, lateralita ruky i oka)
- zrakové vnímání a paměť (např. barvy, vyhledávání tvarů na pozadí, zraková rozlišení)
- vnímání prostoru a prostorové představy (nahore/dole, vpravo/vlevo, první/poslední...)
- vnímání času (např. orientace ve dnech v týdnu, pojmy: včera, dnes, zítra, přiřazení činností pro roční období)
- řeč (např. jednoduché vtipy a hádanky, z paměti kratší texty, interpretace pohádky, příběhu, schopnost říct své jméno a jména členů rodiny)
- sluchové vnímání a paměť (např. vnímání rytmu, naslouchání, sluchová paměť)
- základní matematické představy (např. třídění, řazení, základní geometrické tvary)
- sociální dovednosti (např. verbální i neverbální komunikace, porozumění vlastním pocitům)
- sebeobsluha-samostatnost (např. dítě si umí připravit jednoduché jídlo, nalít vodu ze džbánu, ví, kdy použít kapesník nebo si umýt ruce)
- hra (např. dokáže akceptovat pravidla her, uplatnění iniciativy) Vše v souladu s individuální potřebou každého dítěte a ve spolupráci s rodinou.

6. INTEGROVANÉ BLOKY

Vzdělávací plán je rozdělen do měsíčních integrovaných bloků, které vycházejí z aktuálního dění v přírodě a z českých tradic. Vzdělávací program každého integrovaného bloku bere na zřetel rovnoměrné rozvíjení všech kompetencí vytyčených v RVP PV a předškolní přípravu.

Rozpis jednotlivých integrovaných bloků:

ZÁŘÍ

Hlavním bodem září je adaptace dětí na společný prostor a společné dění. Děti již zvyklé z předešlého roku se aktivně zapojí, mohou pomoci novým dětem a připojit nové nápady při osvojování si pravidel. Září bude měsícem her, při kterých se děti a průvodci seznámí a propojí. Vedle adaptace se budeme

věnovat tomu, co nám září nabízí. Je to měsíc změny ročního období, babího léta a dozrávání darů přírody (šípký, kaštiny, jablka atd.), z kterých můžeme tvořit.

- + Témata: Adaptace, pravidla ve školce, Sklizeň, Úroda, Od zrníčka ke chlebíčku
- + Ctnosti: Trpělivost
- + Klíčové kompetence: k učení, řešení problémů, sociální a personální
- + Svátky: Podzimní rovnodennost (23. 9.), Sv. Václav (28. 9.)
- + Živel: Oheň

ŘÍJEN

Říjen je měsíc sklizně jablek a poslední úrody. Budeme zpracovávat úrodu, krájet a péct, dlabat dýně, vařit kotlíkové čaje, opékat jablíčka. V přírodě se začínají objevovat barvy podzimu, budeme je spolu hledat a rozpoznávat a tvořit s nimi.

- + Témata: Den Stromů, Podzim, Sklizeň, Houby
- + Ctnosti: Vděčnost, Přátelství
- + Klíčové kompetence: k učení, komunikativní, sociální a občanské
- + Svátky: Den Stromů
- + Živel: Oheň
- + Smysl: Chuť
- + Slavnost: Podzimní slavnost
- + Výlet na kozí farmu

LISTOPAD

Jak už název napovídá, je to měsíc, kdy opadávají listy stromů. Je to měsíc barev a tvarů. Naučíme se poznávat jednotlivé listy a oddělovat tak tvary. Povíme si o významů stromů a jak se proměňují během roku. Příjezdu sv. Martina předchází „Dušičky“. Získáme povědomí o předcích jako kořenech člověka a po sdílíme radost být součástí rodiny. Budeme si vyprávět příběhy a legendy, na které bude navazovat pohádkové tvoření.

- + Témata: Ukládání se ke spánku, Barevnost a tvary kolem nás, Rodina
- + Ctnosti: Vděčnost, Samostatnost
- + Klíčové kompetence: k řešení problémů, činnostní a občanské
- + Svátky: Památka zesnulých, Sv. Martin
- + Živel: Oheň
- + Výlet ke koním

PROSINEC

Přichází zima a s ní doba útlumu, ticha, mezilidských vztahů a darování. Budeme pokračovat s vyprávěním příběhů, tentokrát s vánoční tematikou, na které bude navazovat pohádkové tvoření. Prozkoumáme, co se v přírodě změnilo, co prokouklo, a budeme pečovat o zvěř v lese. Prožijeme si tradice s tímto měsícem spojené. Přípravy na adventní slavnost.

- + Témata: Advent – cesta do nitra, Ztišení, Rodina
- + Ctnosti: Síla
- + Klíčové kompetence: k učení, sociální a personální

- + *Svátky:* Mikuláš, Zimní slunovrat, Vánoční zvyky a tradice
- + *Živel:* Oheň
- + *Slavnost:* Adventní slavnost
- + *Smysl:* Čich, chuť, zrak

LEDEN

Leden patří k nejstudenějším měsícům. Zároveň se Slunce vrací do přírody. Budeme si hrát s tmou, světlem a stínem. Některá zvířátka jsou uprostřed tvrdého zimního spánku. A ta, která nespí dlouhým spánkem, zanechávají po sobě v bahně či sněhu stopy. Použijeme náš zrak na odhalování těchto stop.

- + *Témata:* Tři Králové, Voda a její skupenství, Stopování zvířat, Zima ve světě
- + *Ctnosti:* Laskavost
- + *Klíčové kompetence:* k řešení problémů, sociální a personální, k učení
- + *Svátky:* Tři králové
- + *Smysl:* Zrak
- + *Živel:* voda

ÚNOR

V únoru oslavíme s dětmi masopust písněmi, karnevalem a hodováním. Budeme se věnovat smyslu „sluch“, hudbě, rytmu, co vše v lese může být hudebním nástrojem. Využijeme „horší“ počasí na výlet do Městské knihovny v Poběžovicích.

- + *Témata:* Masopust, Hromnice, Pozorování ptáků na krmítku.
- + *Ctnosti:* Odvaha
- + *Klíčové kompetence:* k učení, sociální a personální, komunikativní
- + *Svátky:* Hromnice, Masopust,
- + *Živel:* Voda
- + *Smysl:* Sluch
- + *Výlety:* Městská knihovna Poběžovice

BŘEZEN

S příchodem jarem se vrací život do přírody. Zvířátka se probouzí ze zimního spánku, vrací se první tažní ptáci, aby rozezpívali les. Dle českých tradic přivítáme jaro a prozkoumáme vše, co jaro přináší. Zasadíme a předklíčíme první semínka na naše záhony.

- + *Témata:* Jaro, Oslava nového života
- + *Ctnosti:* Spolupráce
- + *Klíčové kompetence:* činnostní a občanské, komunikativní
- + *Svátky:* Vynášení Morany, Jarní rovnodennost
- + *Smysl:* Sluch
- + *Živel:* Půda

✚ *Slavnost:* Jarní slavnost – oslava rovnodennosti a přivítání jara

DUBEN

V dubnu se rodí mláďata. Věnujeme tento měsíc poznávání zvířat a přiřazování mláďat. K letošnímu dubnu je též přiřazena oslava Velikonoc. S dětmi budeme tvořit a zpívat na Velikonoční tematiku. Duben se též váže se dnem Země. Rozšíříme si povědomí o tom, že je třeba o přírodu pečovat a jak.

- ✚ *Témata:* Péče o zahradu, Čištění studánek, Velikonoce, Poznávání zvířat
- ✚ *Ctnosti:* Spravedlivost
- ✚ *Klíčové kompetence:* činnostní a občanské, k řešení problémů
- ✚ *Svátky:* Velikonoce, Sv. Jiří, Den Země
- ✚ *Smysl:* Zrak
- ✚ *Živel:* Půda

KVĚTEN

Květen je měsíc rozpuku. Příroda je plná barev. Potrénujeme barvy, rozeznáme základní druhy rostlin, prozkoumáme, k čemu jsou květiny potřebné. Zaměříme se na zvířata.

- ✚ *Témata:* Sazení, Práce na zahradě, Rostliny a bylinky, Zvířata
- ✚ *Ctnosti:* Moudrost
- ✚ *Klíčové kompetence:* činnostní a občanské, k učení, komunikativní
- ✚ *Živel:* Vzduch
- ✚ *Smysl:* Čich
- ✚ *Výlety:* Farma se zvířaty

ČERVEN

Červen je plný života. Teplé počasí nám umožňuje oddat se vodním aktivitám. Seznámíme se s koloběhem vody v přírodě. Propojení vody a země nám umožní probádat i poslední ze smyslů, a to hmat, čeká nás tvoření a hry spojené s tímto smyslem. Věnovat se budeme též sběru první sklizně a sušení bylinek.

- ✚ *Témata:* Sběr bylin, Přivítání Slunce
- ✚ *Ctnosti:* Píle, Činorodost
- ✚ *Klíčové kompetence:* k učení, komunikativní
- ✚ *Svátky:* Den dětí, Sv. Ján, Letní slunovrat
- ✚ *Živel:* Vzduch
- ✚ *Smysl:* Hmat
- ✚ *Slavnost:* Svatojánská slavnost

7. EVALUAČNÍ SYSTÉM

7.1. EVALUACE DĚTÍ

Evaluace dětí probíhá přirozeně sledováním dětí v denních činnostech. Východiskem pro diagnostiku dítěte je pak neustálá snaha průvodce pozorovat všechny projevy dítěte, sledovat, zda během vzdělávacích témat došlo ke změnám v komunikaci dětí, rozšíření slovní zásoby, zda se téma objevilo ve spontánní hře dětí, zda vznikly tematicky zaměřené výtvary.

Součástí evaluace dětí je i průběžné zhodnocování dosažených kompetencí. Protože tento proces vnímáme jako dynamický, neukotvený v konkrétním čase a na konkrétním místě, reagujeme na každé dítě individuálně a respektujeme jeho osobní růst. Z tohoto důvodu se v tematických plánech neobjevuje časově ohraničená doba, kdy se na předškolních kompetencích s dětmi pracuje. Reflexe dosažených kompetencí se provádí v rámci průběžně vkládaných a zapisovaných informací o každém dítěti do tabulky vývoje dětí a zakládá se do složky v portfolio. Dále si průvodce vede Diagnostické portfolio, kde vede volný zápis pozorování dítěte. Klademe důraz na pozitivní evaluaci.

Průvodci hovoří o dětech každý měsíc na týmové schůzce, zejména zda je nějaký podnět k prodiskutování a je třeba náhled ostatních průvodkyň. Závěry jsou předávány rodičům formou osobního sdělení na základě jejich vyžádání. Pokud je potřeba řešit dění akutně, uspořádá se mimořádná schůzka průvodkyň s rodiči, je-li to v dané situaci žádoucí. Průvodkyně jsou přístupné konzultacím s rodiči po domluvě na konkrétním termínu nebo má-li průvodkyně čas po skončení její pracovní doby.

Kritéria hodnocení dítěte:

- Dobře dítě poznat: vycházet z toho, jaké dítě je, co již umí a zná, stanovit si výchozí bod společné cesty.
- Znat silné a slabé stránky dítěte, pracovat na jejich rozvoji.
- Sledování a rozvoj oblastí:
 - Sociální a emocionální vývoj
 - Řeč a komunikace
 - Jemná a hrubá motorika
 - Kreativita a hra
- Vývojová škála dětské kresby.

K Evaluaci využíváme knihu „Diagnostika dítěte předškolního věku, Jiřina Bednářová, Vlasta Šmardová“ a čerpáme z doporučení a zkušeností Mgr. Johany Passerin.

Evidujeme, zakládáme:

- Volný zápis z pozorování dítěte
- Hodnotící archy
- Pracovní listy
- Vývoj kresby
- Zajímavosti a hlášky dětí
- Fotografie, kde se povedlo zachytit vývojový milník dítěte nebo jinou zajímavost

7.2. EVALUACE PRŮVODCŮ

Probíhá v rámci LK Houbička průběžně, především na týmových schůzkách 1x za měsíc, kde reflektujeme naši práci. V evaluaci průvodců postupujeme dle našeho Etického kodexu průvodce, který dle potřeby doplňujeme, měníme. Dále dle plánu osobního rozvoje a osobní SWOT analýzy. Průvodci jsou motivováni k návštěvám odborných seminářů a výchovně-vzdělávacích kurzů, nabídku kurzů předává průvodcům koordinátorka e-mailem. Využíváme vzdělávání od Školy lesem, Eduall, Zřetel, Předškolní poradna. Probíhají návštěvy jiných lesních klubů a školek za účelem vzájemných konzultací, prohlubování zkušeností a dalšího růstu.

7.3. EVALUACE PROGRAMU A KLUBU

Rodiče jsou pravidelně informováni o dění v Lesním klubu Houbička a o rozvoji svých dětí. Komunikace probíhá při každodenních osobních sděleních při předávání dětí, týkající se jejich prožitků a průběhu dne. Týdenní shrnutí s informacemi o programu, plánovaných akcích a pozvánkách.

Prostřednictvím facebookového profilu Houbičky informujeme rodiče a podporovatele klubu o proběhlých akcích, což doplňujeme fotkami a komentáři. Webové stránky jsou průběžně aktualizovány, zveřejňujeme zde informace o budoucích aktivitách LK a spolku, reportujeme proběhlé akce.

Na rodičovských schůzkách evaluujeme společně s rodiči dění v LK a spolku, informujeme o našich plánech, o ekonomické situaci, o změnách v týmu, pracovní době a všem potřebném. Rodiče se mohou k programu průběžně vyjadřovat, doplňovat jej, kritizovat a navrhopvat. Zpětnou vazbu poskytují rodiče na rodičovských schůzkách, při osobních setkáních s průvodkyněmi nebo formou dotazníku. Každý měsíc zhodnotíme s průvodci uskutečněný program, kde se nám dařilo nebo naopak nedařilo, zapisujeme naše postřehy do desek „Týdenní plány.“

Autoevaluace klubu probíhá 2 x do roka formou společného posezení, zhodnocení naší práce, splnění cílů a posouzení podmínek klubu. (prosinec; červen).

Součástí je:

- + Pravidelné školení první pomoci (1× ročně).
- + Roční evaluace Vzdělávací koncepce, založená na měsíčních hodnoceních; výsledky slouží k revizi vzdělávací nabídky, plánovaných aktivit a k úpravě programu s ohledem na potřeby dětí, rodičů i průvodců.
- + Revize Etického kodexu a vnitřních organizačních dokumentů (1× ročně).
- + SWOT analýza organizace, zaměřená na identifikaci silných a slabých stránek, příležitostí a rizik v pedagogické i provozní oblasti.

Tento systém evaluace zajišťuje průběžnou kvalitu vzdělávacího procesu, umožňuje reagovat na aktuální potřeby dětí i týmu a podporuje dlouhodobý rozvoj Lesního klubu Houbička.

V Houbičce „nám plesají srdíčka“ jsme a žijeme, rádi se setkáváme a užíváme společného času. Jsme si vědomi síly i křehkosti komunity – konání jednoho člena vždy ovlivní atmosféru celku, proto pracujeme na pozitivním, laskavém, otevřeném a přístupu.

Děkujeme všem, kteří nás podporují.

V Drahotíně, dne 9. 8. 2025

LESNÍ KLUB HOUBIČKA
Drahotín 64
345 22 Poběžovice
IČO: 19939574
tel. +420 731 972 583
lkhoubicka@seznam.cz

Dominika Adamcová
Předseda spolku a koordinátorka
Lesního klubu Houbička

Zdroje a inspirace:

- 1) Infobalíček ALMŠ
- 2) Vzdělávací koncepce LK Dubínek
- 3) Rámcový vzdělávací pro předškolní vzdělávání